

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa "M." sp. z o.o. w K.
przeciwko syndykowi masy upadłości "H." sp. z o.o. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 stycznia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3600 (trzy
tysiące sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398 § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu

najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżąca odwołała się do nieważności postępowania wystąpienia zagadnień prawnych oraz oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, to nie występują te przesłanki pozwalające na przyjęcie jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c.).

Ogłoszenie upadłości pozwanej nastąpiło w dniu 12 czerwca 2017 r. a zatem już po zapadnięciu zaskarżonego wyroku i zostało prawidłowo zawieszone oraz podjęte z udziałem syndyka, a zatem z tego powodu nie doszło do żadnego uchybienia procesowego. Artykuł 5 k.c. zawiera normę prawa materialnego. W rezultacie Sądy meriti, a zatem także Sąd Apelacyjny miał obowiązek zastosować ją z urzędu, gdy ujawniły się okoliczności faktyczne, dające możliwość jej zastosowania. Ocena prawna, że wskazywane okoliczności nie wyczerpywały hipotezy normy wynikającej z art. 746 § 3 k.c. nie wykluczała ich oceny z punktu dobrych obyczajów (zasad współżycia społecznego) i nie uprzedzenie stron o możliwości zastosowania art. 5 k.c. nie wywołało skutku nieważności postępowania.

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym, skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243). Ponadto, prawidłowo sformułowane zagadnienie musi

być sformułowane ogólnie w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., II CZ 94/04, nie publ.).

Gdy zagadnienie prawne dotyczy przepisu zawierającego klauzule generalne np. odwołujące się do zasad współżycia społecznego to rozstrzygnięcie kwestii zastosowania w sprawie tego rodzaju przepisów zależy od całokształtu występujących w niej okoliczności faktycznych, ocenianych indywidualnie i dlatego nie może być uogólniane na podstawie art. art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1974 r. III PZP 34/73, OSNC 1975, nr 1, poz. 4).

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/2001, OSNP 2004, nr 6, poz. 100). Skarżący powołujący się na tę przesłankę ma obowiązek przedstawienia, na jakiej podstawie swoje twierdzenie opiera i które z przepisów zostały naruszone w sposób kwalifikowany.

W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty świadczące o kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny. Poza tym, nie można z przesłanką określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. równocześnie podnosić, że w ramach naruszenia tych samych przepisów w sprawie pojawiło się istotne zagadnienie prawne. Jest to błąd logiczny, albowiem, gdy wchodzi w rachubę zagadnienie prawne skarga kasacyjna nie może być oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., V CSK 550/07, niepublikowane). Ocena, czy w sprawie istniały podstawy do zastosowania art. 5 k.c. należy zasadniczo do sądów meriti i Sąd Najwyższy mógłby ją weryfikować w postępowaniu kasacyjnym tylko w szczególnie uzasadnionym przypadku, którego w sprawie brak (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2014 r., III CSK 340/13, LEX nr 1489253).

Sama skarżąca podniosła, że poza zakresem zarzutów skargi pozostaje niezastosowanie przez Sąd Apelacyjny art. 746 § 3 k.c., a zatem ocena, czy została naruszona zasada subsydiarności stosowania konstrukcji nadużycia prawa w zasadzie wymykała się z pod kontroli w toku postępowania kasacyjnego. Naruszenie zakazu konkurencji miało miejsce po wygaśnięciu umowy stron, a zatem Sąd Apelacyjny nie naruszył w sposób istny tzw. zasady „czystych rąk”.

Z tych względów, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj